

ÁRA 20 KORONA

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42-49, 198-04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 720 K.
Félévre 380 K. Negyedévre 200 K.
Egyes szám ára -- 20 korona.

Budapest, 1923.

IV. évfolyam, 8. szám.

Vasárnap, február 25.

Túl a tengereken.

Az Északamerikai Egyesült Államok tudva-
levően korlátozzák a kivándorlást s ezért a hely-
zetükkel elégedetlen, nyugtalan embertömegek
most Délamerika, különösen pedig Argentína
felé húznak. A magyar állam igyekszik lehetősen

megakadályozni az odairányuló kivándorlást, mert
hivatalos értesülések szerint az Argentínába
szakadt idegen munkások kereseti viszonyai
nagyon megromlottak, helyzetük nyomorúságos.

Egyik kiváló gazdánk, alsóeöri Farkas Géza,
a kommün kétségbeejtő viszonyai között arra
gondolt, hogy Argentínába kivándorló csoportot

Förster Aurél ünneplése Monoron.

Vasárnap ünnepelték Förster Aurélt abból az alkalomból, hogy a Monori Hitelszövetkezetet most negyven esztendeje alapította. Képünkön a megjelent előkelőségek láthatók: 1. Förster Aurél. 2. Agorasztó Tivadar, Pestvármegye alispánja. 3. Meskó Pál, a Hangya ügyv. igazgatója. 4. Horváth János, a Magyarországi Szövetkezetek Szövetségének igazgatója.

szervezen. Persze a kommün bukása után letett erről. Most aztán elmondja, hogy milyen értesüléseket hozott Argentínából. Arra figyelmeztet, hogy aki azért akarna kivándorolni Délamerikába, mert ott aranyéletet remél, az jobban teszi, ha itthon marad, mert annyi fáradsággal, pénzzel és munkával, mennyivel a külföldre való kijutás és elhelyezkedés jár, idehaza sokkalta könnyebben és jobban boldogulhat.

A kivándorlás szempontjából Mexikó örökös harcaival és sok rossz földjével és kedvezőtlen klímájával nem jöhet számításba; Peru, Chile, Bolivia, Honduras már tele vannak. Brazília egyenlítői forróságával nem nekünk való és ott is nehéz lenne már a mostani bevándorlóknak boldogulni. Patagonia és a Tűzföld terméketlen és hideg. Kanada jó búzát terem, klímája azonban hidegebb, ködösebb, mint a miénk. Argentína még a legkibírhatóbb.

De mindenütt két évig is megtart, míg a viszonyokba beletanul és akklimatizálódik a bevándorló, míg házat építhet és némileg is emberinek nevezhető helyzetet teremthet magának. Argentínában például nincs épületfa, azt Hollandiából hozzák, nincs kő, nincs mész, cement, ott csak faházakat lehet méregdrága importált anyagból építeni, de fát ültetni sem lehet. Vannak ott egyéb különlegességek is, mint a tornádó; ritka vendég, de ha egyszer megjelenik, alapos munkát végez. Ez egy orkán, mely a síkokon akadályt nem találván, el sem képzelhető erővel tombol végig a rajtuk és elsöpör útjába eső minden tárgyat, legyen az akár kazal, akár ház, akár élőfa. Azért nincs ott se gyümölcsfa, sem egyéb haszonfa, azt kicsavarja a tisztelt tornádó kéréllhetlenül. Néha azután valami elsötétíti a napot, az ember azt hinné, hogy egy felhő közeledik és mikor odaér, akkor látja, hogy a sáskák milliárdjai lepték el a határt és nincs ellenük védekezés. Ezeket a vendégeket nem lehet kitessékelni. Megesznek minden ehetőt, először az ültetvényeket, cukornádat, tengerit, gabonákat, a füvet a legelőkön egész a földig, kerteket és mindent, úgy hogy utánuk nem marad semmi és az állatok éhen bögnek hétszámra, míg valami fű sarjad.

Néha jön egy kis fehér gomoly felhő, az ember azt hinné, csak egy kis lenyérnyi csöppség és örül, hogy a nagy aszály közepette áldáshozó kis esőt hoz. Mindig közelebb és közelebb jöve, nagyobbodik, bekeríti az egész láthatárt, ámde egy csepp esőt nem ad, csak jeget és jeget, de oly sűrűn és oly vehemenciával esik le a földre, a legtöbbször galambtojás nagyságú jégözön, hogy mindent elver és legázol, oda az egész évi fáradsága és reménysége a gazdának. Ezek ritka vendégek, de azután kiadósak.

Vannak azután állandó vendégek is, mint a pampasz-nyúl. Kétszer akkorák, vagy még nagyobbak, mint a mi mezei nyulaink. Nem igen lehet őket látni, hanem a kártételeiket hamarabb. Legveszedelmesebb az a sajátságuk, hogy csoportosan, hosszú földalatti üregekben élnek s ezt igen gyakran változtatják, úgy hogy egy farmot pár hét alatt aláaknáznak. Az ember kilovagol, bátran vágat a szántóföldeken vagy a mezőn és egyszer csak lova beledül a pampasz-nyulak családi üregjeibe, sokszor nyakát szegi ló és lovas egyaránt. Sertésekkel lehet őket elűzni, mert ezek barlangjukat kitúrják és állandóan nyugtalanítják. Van a sáskák ellen is védekezés, de igen fáradságos és költséges. Árkokba zavarják őket és ott elégtik, de addigra rendesen óriási a kártételük.

Hogy azért lehet ott gazdálkodni, az bizonyos, mert van ott hazánkfia is, aki ottani értelemben véve sokszoros milliomos már, de bizony sok kitartás, nagy energia, hangyaszorgalom, ügyesség a gazdálkodásban és az üzletkötésben egyaránt megkivántatik.

Ha Argentínába a kivándorlás nem volna lehetséges, úgy Kanada jöhet szóba. Ennek igen fejlődő állattenyésztése és búzatermelése van, kereskedelme és vasuti hálózata elsőrendű, ami Argentínában nincsen. Tranzító-kereskedelme is nagy. Klímája olyan, mint Angolországé. Már is igen sok magyar van ott, meggyarapodtak és szép farmjaik vannak. Ott lehet kőépületeket emelni és van minden megélhetési kellék, nem úgy, mint Argentínában, ahol bizony a telepéseknek sokat kell nélkülözniök.

De aki nem makkegészségű, az ne menjen ki, mert az utazás igen fáradságos, nehéz, hosszú és jó csomó pénzt is kell kivinni, hogy az ember a szükséges igát összevásárolja. Nagy és kockázatos vállalkozás tehát a kivándorlás, csak mint végső kényszer jöhet tekintetbe azok számára, akik idehaza sehogyan sem tudnak megélni.

Budapest, február 24.

Sok beszéd helyett — okos cselekedetek.

Míg a Lipótvárosban és az új októbriista putriban sokat szavalnak a többtermelésről, a földművelésügyi miniszter sok beszéd helyett egész sor okos intézkedéssel sietett az elmúlt napokban a termelés támogatására. Mindenekelőtt gondoskodott róla, hogy ötszáz vagon nemesített burgonyavetőmagot kapjanak a gazdák, úgy hogy jövőre a most adott egy mázsa helyett másfél mázsát adjanak vissza. Kisebb mennyiségben nemesített tavaszi búzát, kukorica- és árpavetőmagot is osztott ki. Rézgálicot is kötött le a földművelési kormány a szőlősgazdák részére, hogy aránytalanul föl ne menjenek az árak. Végül a mezőgazdasági vámpolitikát helyes irányba terelte, kieszközölve a mezőgazdasági termelés fölöslegei kivételének engedélyezését. Persze a fővárosi urak — rövidlátásból — azt szeretnék, ha a hízott sertést, túró, hüvelyeseket, zöldeget, savanyú káposztát és más terményeket a vám elzárása

folytán termelési költségen alul legyen kénytelen eladni a gazda. Nekik csak az a fő, hogy amit a mezőgazdaság termel, az olcsó legyen, de azzal már nem törődnek, hogyha a gazda ráfizet, miből termel jövőre. A földművelésügyi kormány intézkedései azonban lehetővé teszik, hogy a termelés folytatható legyen s ne csak most legyen ennivaló, hanem jövőre is.

*

A cimborák — egymás között. Igazán nem számít, hogy az öt jogrendtegen jobbra vagy balra helyezkedik el. Sem számuk, sem súlyuk nem érdemel figyelmet. De a mód s a körülmények, amelyek között az új Károlyi Mihály féle párt, mely a reformpárt nevet vette föl, megalakult, jellemző világot vetnek a politikai putrira, melyben ezek a politikai purdék táncolnak. Az előregedett Giesswein-párt jobb sorsra érdemes tulajra mögött öten sorakoznak föl Drózdíék az új forradalom jelszavával. Liberálisok is, radikálisok is, meg októbristák is. De mivel nem Rassait választották elnökükké, ez a jogrendcsész kemény váddal illette őket. Azt mondta, hogy nem csatlakozik olyanokhoz, akik az ellenséggel tartanak fenn összeköttetést. Ez oly súlyos vád, amit tisztázni kell s ha igaz, akkor a reformpárti legényeknek nincs helyük a magyar haza törvénykezésében. Egy bizonyos. Ha Károlyi Mihály az ő ideáljuk, ez az ember Belgrádban csakugyan hazáját árulja s még mindig a proletár világforradalmon töri a fejét. A magyar nép oboosan teszi, ha óvatosan fogadja a leformált politikai úgynököket.

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

Kállay Tibor pénzügyminiszter elkészítette az 1922—23. évi rendes állami költségvetést. Miután a szakminisztériumokkal megbeszélte az egyes tárcák költségvetését, előterjesztette a minisztertanácson. A kormány a költségvetés tárgyalására három hónapot szán és azt óhajtja, hogy a nemzetgyűlés vitassa meg szakszerűen a költségvetést, amelynek előterjesztését a korona értékének javulása tette lehetségessé. Ha a költségvetés sima letárgyalását a Házban nem lehet biztosítani, a kormány a házszabályok szigorítását tervezi. Nagy Emil nemzetgyűlési képviselő már javaslatot dolgozott ki a házszabályok szigorításáról és azt indítványozta, hogy korlátozzák a felszólalási időt. Javaslatá értelmében a törvényjavaslatok általános vitája során a Ház előzetes engedélye nélkül mindenki csak egy óra hosszat beszélhet, a részleteknél pedig csak egy negyedórát. Interpellációk előterjesztése és napirend előtti felszólalás sem tarthat egy félórán túl. A Ház tanácskozásait úgy, amint ez bírósági tárgyalásoknál történik, a bizottságokban kell előkészíteni.

Bethlen István gróf miniszterelnök, nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter és Daruváry Géza igazságügyminiszter hosszasan tanácskoztak

az úgynevezett földreform novelláról,

amelyet a földreform végrehajtásának a meggyorsítása érdekében terjesztenek be a nemzetgyűlésen. A minisztertanács a lakáskérdés rendezésével foglalkozott. Vass József népjóléti miniszter ugyanis azt tervezi, hogy

a lakásokat négy év alatt fokozatosan szabadítják fel.

Egyelőre csak a hatszobás lakások és az üzlethelyiségek felszabadításáról van szó.

Az őszirózsás forradalomban gyászos szerepükről hirdett októbrista politikusok újból életjelet adtak magukról. Külön politikai pártot akartak alakítani és a nemzetgyűlés szélső baloldali radikális és liberális tagjainak a csatlakozását szerették volna megnyerni. Választásuk tehát elsősorban Rassayra esett, aki három esztendőn át mindenkoron védelmére kelt az országrontó politika harcosainak, sőt felkérte őket csatlakozzanak pártjához. Az előzetes tárgyalások során azonban az októbristák sem voltak hajlandók Rassay feltevéleit teljesíteni és ezért Rassay, akit hiúságában megsértettek, nem vett részt az új alakulásban, amely Giesswein Sándor vezetésével Reformpárt címmel a minap mutatkozott be a Házban. Rassay egyedül maradt és volt fegyvertársait egyenesen hazaárulással vádolta, azt mondván rólok, hogy nem akar olyan pártban dolgozni, amely esetleg az országon kívül álló egyénnel is összeköttetést tarthat fenn. A nemzet természetesen sem az egyik, sem a másiktól nem várhat jót. Ha Rassay eddig védelmükre sietett és csak most látja be tévedését, vonja le a végső következtetést és vonuljon vissza a politikától, mert még politikusnak sem szabad ennyire tévedni.

Új regényünk.

Nyáry Andor pompás kis darabja: A csósz, mai számunkban véget ért. Lapunk 5., 6., 7. és 8. számából, melyekben az egyfelvonásos folytatásai megjelentek, a szokottnál többet nyomattunk azért, hogy ha valakinek a darabból több példányra volna szüksége, megszerezhesse kiadótólunk. Új regényünk szerzője

Turhanyi István,

akit, mint a «Vasárnap» Petőfi-darabjának íróját, szívébe zártak olvasóink. Elbeszélésének címe:

A barátság szigete.

A tíz-tizenkét folytatásos munka megkapó tárgya: egy messzi útra indult tudományos expedíció kalandos története. Ennek a keretében írónk nagyszerű alkalomhoz jut, hogy az emberi lélekben legmélyebben gyökerező érzések egyikét: a gyűlöletet, a maga igazi valóságában állítsa elénk. Ez az érzés a legerősebbek közül való, hiszen legnagyobb értékeinknek — amilyenek a tulajdon, a haza, a család, a vallás stb. — erőszakos veszélyeztetése, vagy elrablása okozza. A regény hősei — csupa okos, emelkedett szellemű ember — sem képesek elhamvasztani magukban a gyűlölet féktelen lángját addig, amíg egy másik, nála is erősebb érzés nem kerekedik fölül rajta. Ez az érzés az életfált. És amikor a halálfélelem győtrő percei után kigyúl bennük a megmentett élet mélységes öröme, akkor azok, akik az imént még ellenségek voltak — testvérként ölelik át egymást.

Írónk ezt az igazságot nagyszerűen gördülő, pillanatra sem lankadó mesébe öltöztette. Minden képessége megvan hozzá: képzelő ereje eleven, mesészővő képessége fejlett, nyelve szines és fordulatos, végül — utolsónak hagytuk, de az a legfontosabb — mélyen érző szíve van.

A regény jeleneteiről kitűnő rajzoló művésznök,

Gebhardt Tibor,

néhány nagyszerű illusztrációt készített, melyek fölülmúlják összes eddigi rajzait. Külön felhívjuk reájuk olvasóink figyelmét.

A új elbeszélés jövő heti számunkban veszi kezdetét.

+MEZŐGAZDASÁG+

Hogyan készül a borszesz?

Irta: Windisch Rikárd dr., akadémiai r. tanár.

A spirituszt, a szeszt sok mindenféle használja az emberiség. Háztartásokban világításra, főzésre, fűtésre, vasalásra. Munkát is végezhetünk vele éppen úgy, mint a benzinnel: a spirituszmotorokban. Sokféle orvosság és más készítmény is készül belőle és segélyével. Számos iparosnak szeszre van szüksége, hogy folytathassa mesterségét. Ezért azt igen nagy mennyiségben gyártják úgy az ipari, mint a mezőgazdasági szeszgyárakban.

*

A teljesen megérett szőlő leve — a must — édesízü azért, mert sok benne a cukor. Ha teljesen tisztá, átlátszó mustot üvegben lakószobában állani hagyunk, az lassankint mindjobban fölmelegszik, megzavarosodik és pezseg. Amint mondják, forrásnak indul. Azután lassankint megszűnik a pezsgés, a must ismét lehül, a folyadék megtisztul, az üveg fenekére üledék rakódik. Ha most izeljük meg a folyadékot, az többé már nem édesízü, cukor benne már nincsen, ellenben részegítő hatású. E forrást szesz es erjedésnek mondjuk azért, mert általa a mustban lévő cukor borszesszé — spirituszzá — alakult. Az ezen erjedés útján készült folyadékokat szesz italoknak mondjuk. Ilyenek a borok mind, a különféle sörök. Szesz es erjedés útján készülnek a különféle pálinkák s a rum, sőt a szesz is.

A szesz es erjedést az ú. n. élesztőgomba okozza, amely oly kicsi, hogy szabad szemmel meglátni nem lehet. Ez a levegőben majd mindig megtalálható. A szőlőbogyó bőrén is él, a talajban is található. A mustba kerülő élesztő igen hamar elszaporodik s elerjeszti a benne lévő cukrot és amikor ez teljesen szeszé alakult át, mint «seprő» leülledik.

Ha bort vagy másnemű szesz es italt nyitott edényben forrásig melegítünk, az ezekben lévő víz, de a szesz is szintelen, szemmel nem látható gőzzé változnak, amelyek a levegőbe elszállanak. Melegítés alkalmával a szesz hamarabb válik gőzzé, mint a víz. Kezdetben ezért több a szesz es kevesebb a víz az elszálló gőzökben. Ha 100 liter borból körülbelül 25 litert elfőzünk, a maradékban már nem találunk szeszt.

Ha a szesz es italokat *nem nyitott*, hanem zárt edényben melegítjük és az elszálló gőzöket hideg vízzel ismét folyadékká hűtjük le, a sok szesz a kevés vízzel keverten erősebb — több szeszt tartalmazó — szesz es italt ad, mint

aminőt melegítettünk. Kifőzésnek, lepárlásnak, desztillációnak mondjuk ezt a műveletet. A gazda ezen művet segélyével készíti a borseprőből pálinkát. Gyöngye — csekély szesz tartalmú — borból, seprőből jól végrehajtott lepárlással erős pálinka készíthető.

Régen, amikor a spirituszt más módon készíteni még nem tudták, a borból főzték ki azt, innen ered a borszesz elnevezés is.

A szeszgyárakban úgy készül a spirituszzal, hogy először megfelelő erősségű — töménységű, 18—22 százalékos — cukoroldatot készítenek, ezt kierjesztik s végezetül kifőzik. Nem olyan egyszerű, ú. n. kis üstön végzik a kifőzést, mint aminővel a gazda pálinkát főz. Hanem összetett lepárlót használnak, amellyel egyszeri kifőzéssel olyan erős — 90—96 százalékos — szeszt tudnak készíteni, amely iparilag — égetésre, világításra, munka végzésére — felhasználható.

Minden édesízü gyümölcsben van cukor. Minden ilyen gyümölcsből készíthetünk tehát szeszt. A cukor azonban nem minden gyümölcsben szerezhető meg egy és ugyanazon áron. Jövedelmezően csak az olyan gyümölcsből vagy cukor tartalmú növényi részből készíthetünk szeszt, amelyben lehetőleg jutányos árban kaphatjuk meg a cukrot. A cukor aránylag olcsó a cukorrépában. S azért répából készítenek szeszt.

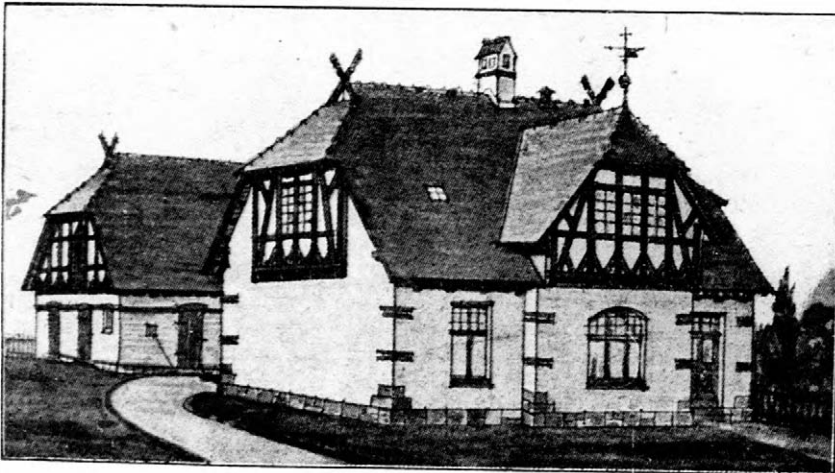
Jól megmossák a répát s finom szeletekké vágják fel. Ha vízzel ismétellen állani hagyjuk e szeleteket, ezekből az kivonja, kioldja a cukrot. Így a répából cukoroldatot nyerünk, amelyet mesterségesen hozzáadott élesztővel kierjesztünk, s végezetül lepárolják a keletkezett szeszt. A répából a víz csak a cukrot oldja ki. A répában volt fehérje, zsír benne maradnak a szeletekben. A szesz ezért állatok takarmányozására felhasználható. Részben frissen, részben bevermelve vagy kiszáritva értékesítik a mondott célra.

Lehet keményítőtől is készíteni szeszt. Szeszé úgy lehet átváltoztatni a keményítőt, hogy abból előbb cukrot készítenek.

A keményítő cukorrá a maláta segélyével változtatható. A szeszgyáros leginkább árpamalátát használ. A vízben kellőképpen megáztatott árpát hűvösebb helyen kicsíráztatják. Amidőn a magból kibújó gyökérszira kétszer olyan hosszú, mint az árpa szeme, ennek neve zöld maláta. Amikor a gabonamagvak csírázásnak indulnak, bennök valami olyan anyag képződik, amely a csírázzé változtatott keményítőt cukorrá alakítja.

A tengerit, a burgonyát, előbbit vízzel, utóbbit víz nélkül, alkalmas edényben egészen puhára megfőzik s azután egynemű kásával alakítják. Ez alkalommal a keményítő csírázzé változik. Vashengerek között megzúzzuk a zöld malátát és vizet adunk hozzá. E keverék neve malátatej. A keményítő csírázt a malátatejjel 60° C-nál jól összekeverik, amikor az félórán belül cukorrá változik. E keverék neve cefre. A cefréhez, lehűtve ezt megfelelő hőmérsékletre, mesterségesen kellő mennyiségű élesztőt adnak, amely kierjeszti a keményítőtől képződött cukrot, végezetül lepároljuk — kifőzzük — a szeszt. A kierjedt cefrétől nyert szesz neve nyers szesz. Ennek szaga, íze nem jó, de ipari célokra felhasználható. A nyers szeszből készült tisztítás útján a finomított szesz. Ebből készülnek orvosságok, likőrök, pálinkafélék.

A kifőzött, a szesztől megszabadított cefre neve moslék. Amikor a kukoricából, a burgonyából szeszt főzünk, csak a keményítő alakul át szeszé; ami fehérje, zsír benne volt a szeszfőzési nyersanyagban, benn marad a moslékban is. Ezért jó állati takarmány a moslék is. A mezőgazdasági szeszgyárak frissen etetik fel azt. Az ipari szeszgyáros beszárítja a gyárában előállított moslékot s zsákokba csomagolva, szárított moslék elnevezéssel árusítja. A gazda megvásárolván ezt, feleteti állataival.

Falusi ház terve.

A mecklenburgi falu szövetség (Németországban) pályázatot hirdetett csinos és jól kihasználható falusi lakberendezésre. Az első díjat nyert pályázat képét itt közöljük. Előtérben a gazda lakóháza (padlálakással), a háttérben az istálló és tartozékai.

A gyümölcsök hizlálásáról.

Irta: Szlávik Endre.

Ha Budapest vagy a nagyobb városok utcáin sétálva nagyobb üzletek kirakatait szemléljük, szebbnél-szebb gyümölcsök egész sorozata étvágygerjesztőleg mosolyog ránk. Vajjon, hol teremhettek ezek a szép gyümölcsök? Bizony, ezeknek legnagyobb része nem nálunk termelt, hanem többnyire más országokban, hol az emberek gyöngéd szeretettel szorgalmat, fáradságot nem ismerő kitartással ápolják, gondozzák nemcsak gyümölcsfaikat, hanem azok gyümölcsseit is.

A híres gyümölcsstermelők, kik gyümölcsseikkel, főleg almával és körtével e csudákat érik el, első dolguknak tekintik, hogy a csomókban fejlődő gyümölcsöket megritkítsák. Egy-két darabot hagynak csak meg egy csomóban, hogy ezek aztán szabadon, akadálytalanul fejlődhessenek. Hogy pedig a szél időnek előtte ne szakítsa a fáról, egy 10 cm. nagyságú vékony deszkalapot készítenek, annak négy sarkát keresztülűrűrik és a lyukakon vékony zsineget húznak keresztül. Az így készült gyümölcsstartók segítségével kötözik fel az egyes gyümölcsöket a fa erősebb ágaihoz. Vannak sokan, kik a finomabb, jobb-fajtájú gyümölcsöket fehér papírcsokkba kötözik be. Ezzel megvédik a gyümölcsöt a szétlőtől is, de egyúttal elvonják tőle a napfényt, világosságot, miáltal szép halvány, viasz-sárga színt nyer.

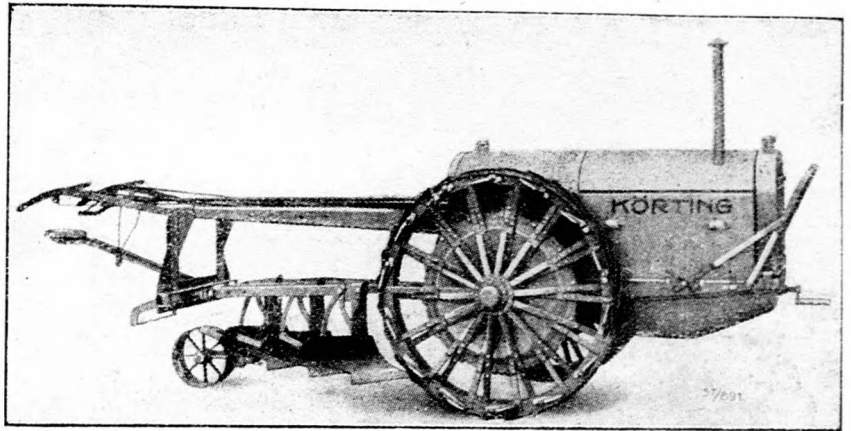
Főleg Francia- és Németország híres termelői meg is szokták hizlálni az arra alkalmas gyümölcsöket. Június hónap a kiválasztott gyümölcsök felett az ágat mintegy 5—8 mm. szélességben meggyűrűzik, azaz köröskörül a fa háncsát lefejtik, miáltal az összes tápanyag a gyümölcsben marad vissza.

Mások a gyümölcs szárához oltanak egy hajtást olyképen, hogy a gyümölcs szárán és egy közelálló erőteljes hajtáson éles késsel egyforma magasságú metszést csinálnak, a metszéseket összeillesztik és hánccsal összekötözik. Rövid időn belül a hajtással a gyümölcs szára összeforr és így a hajtáson felszívódó tápanyag is mind a gyümölcsbe tódul. Ezáltal a gyümölcs tetemesen megnagyobbodik: valósággal meghízik.

Sokan fűrészt is még a gyümölcsöt. Ezt úgy eszközlik, hogy egy szélesszájú csuporba vagy nagyobb virág-cserépbe vizet öntenek és ebbe napjában többször is, de leginkább reggel és este belemártják a fán lógó gyümölcsöket. A víz nemcsak üdében tartja, hanem nagyobbítja is azokat.

Ily egyszerű, de türelmet és nagy szorgalmat igénylő munkák eredményezik azokat a csudával határos nagy gyümölcsöket, melyek sokakat bámulatba ejtenek.

A búzakorpa és búzatakarmányszit. A legújabb ármegállapítás szerint 1 kilogramm korpát 56 koronáért és 1 kilogramm 8-as (takarmányszit) szitát 62 koronáért árusítanak a pesti malmok. Ezen számok arra engednek következtetni, hogy a búzakarpanak alig valamivel kisebb a takarmányértéke, mint a vöröslisztné. Tényleg pedig nem így áll a dolog. Számos kísérlet és megfigyelés tanúsága szerint a magyar búzakarpa métermázsája 43 kilogramm keményítővel egyenlő táphatású, míg a takarmányszit 73 kilogramm keményítővel táphatékával ér fel, tehát táphatása másfélszer akkora, mint a korpáé. Ezért már régóta figyelmeztetik a szakértőket, hogy vásároljanak inkább vöröslisztet, mint korpát, mert amaz olcsóbb szokott lenni. Azonban mindkettő csak akkor éri el az említett táphatékot, ha nincsen hamisítva. Már pedig hamisított korpával, sőt hamisított 8-as liszttel is gyakran találkozunk. A korpába kevernek köleshéjat, fűrészpormot, konkolyt, pelyvát, rizshéjat, homokot, meszet, malomsopredékot, a vörösliszte pedig korpát, trieurhulladékokat, gyommagvakat, örményét stb., amivel táphatékát többé-kevésbé alászállítják.

Szántógép.

A tavalyi lipcsei kiállításon (Németországban) bemutatott szántógép, mely kisebb gazdaságok üzemében is kihasználható. Súlya körülbelül 11 métermázsá. Szántani 25 cm. mélységre is képes. (Gyártja a Körting r.-t. Lipcsében.)

Kötelező hernyóirtás. A mezőrendőri törvény szerint a gyümölcsfák gyűgyeinek fakadása előtt, legkésőbb azonban március végeig minden birtokos köteles a belsőségekben, majorokban, szőlőkben, gyümölcsösökben és kertekben levő fáit a hernyófészkektől, lepketojásoktól megtisztítani s az összegyűjtött hernyófészkeket, tojásokat elégetni. Aki nem hernyóztat, aki az irtást birtokán elmulasztja, kihágást követ el és a kiszabandó büntetésen felül az irtást a mulasztó költségére a községi elüljáróság végezteti el. Az irtás módzatai le vannak írva azon «Utmutatás»-ban, melyet a községi előjáróság (városi polgármester) bárkinek rendelkezésére bocsát.

Termeljünk kendert és lent! A fonalnövények termelése ma indokoltabb, mint valaha, mert hiszen a fonalanyag iránt igen nagy a kereslet. Len termelése nagy jövedelmezőséggel kecsegtet ott, ahol enyhe, nem túlságosan nyirkos, csapadékdús az éghajlat és középkötött agyag a talaj. A melegebb éghajlatú Alföldön durvabb fonalat ad; itt az olajgyártásra kereset magva és durvább fonala együttesen mégis kellő jövedelmet biztosít — megfelelő talajon. Kapás után, gyommentes talajba vessünk holdankint 140—160 liternyi mennyiséget. Vetni lehet azonnal, mielőtt az utófagyok veszélye elmúlt. A kender — ellentétben a lennel — a meleg, száraz éghajlat növénye. Legjobban dőlzik a humuszdús, mélyrétegű talajon, iszapföldön, friss törésben. Nagyon meghálálja a friss istállótrágyát annyiban, amennyiben sok, hosszú rostot növel, habár kevésbé finom minőséget. Különösen jól sikerül hazai viszonyaink közt az «olasz» kender, miért is nagyon érdemes ilyen magot vásárolni vetési célokra. Vetésével nem jó sietni, mert a fagy iránt roppant érzékeny: legjobb ezt május elejére halasztani. A vetés történéjk géppel, gabonátávolságra. Ha finomabb fonalat akarunk nyerni, akkor 70—80 kilogramm magot vessünk 1 kataszteri hold területű talajba.

A friez juh. Alföldi rackatenyésztőink mindjobban érdeklődnek oly juh fajta iránt, melynek vérvél a racka tejelőképességét fokozni lehetne. E célra legmegfelelőbbnek bizonyult az Észak-keleti partvidéken otthonos friez juh. Ez nagytestű, harisnyák és mellények készítésére alkalmas gyapjúanyagot szolgáltató juh. A kosokról 4 kilogramm, az anyákról 3 kilogramm gyapjút lehet lenyírni. Hazájában nem tartozik a ritkaságok közé az oly példány, mely 400—500 liter tejet ad évente, de a mi éghajlatunk és gyengébb takarmányozási viszonyaink közt 200 liter évi tejtermeléssel is meg kell elégednünk. A kecskeméti földműveléskola már régóta foglalkozik az alföldi rackának friez juhval való nemestésével. Tapasztalatuk az, hogy a keresztezési termékek szaporábbak, jobb gyapjút és több tejet szolgáltatnak, mint a rackák. Kecskeméten 2 darab friez rackaanya után 3 bárány nevelkedett fel. A gyapjúért jelentékenyen több pénz adott a gyapjúkereskedő. A tejjhozam átlag 120—130 liter évente, de ebbe nincs beleszámítva a bárányok által kiszopott tej. (A rackánál tudvalevőleg átlag csak 40—50 literre lehet számítani.) A feldolgozott tej sok és jóízű sajtot ad: 100 liter tejből készül 19—20 kilogramm gomolya, vagyis 1 kilogramm sajt előállítására 5—55 liter teje van csak szükség.

TANÁCSADÓ

Kérdés. 1. Hol a Zászlónk ifjúsági lap szerkesztősége? 2. Jutalomkönyvet hogyan kaphatok? (É. B.) — **Felelet.** 1. Budapest, I. ker., Horthy Miklós-ut 15. szám. 2. Jutalomkönyveket a rejtvényfejtők között sorsolunk ki.

Kérdés. A Híztulajdonosok Országos Szövetsége hol van? (Sz. Pál, Kondorostanya.) — **Felelet.** Budapest, IV. ker., Deák-Ferenc-utca 16. szám. A kérdezett könyv nem kapható.

Kérdés. Nemesített tengeri vetési célokra hol szerezhető be? (C. G.) — **Felelet.** Nemesített tengeri vetési célokra beszerezhető a Vetőmag-nemesítő és Értékesítő Részvénytársaságnál, Kom-polt, Hevesmegye.

Kérdés. A nyúl vadászati tilalma február 1-én, vagy 15-én kezdődik-e? (G. D. J.) — **Felelet.** A nyúl vadászati tilalma febr. hó 1-től augusztus 15-ig tart.

Kérdés. Borsót őrajtok vetni, kérek művelésről, vetőmag-mennyiségéről stb. felvilágosítást. (N. S.) — **Felelet.** Szántóföldi természetesen csak a gyalogborsó-féleségek alkalmasak. Száraz magva-ért természetjük a szepesi, a stockeraui és a Viktória-borsót. Jó talajba a Viktória-borsót, gyengébb talajra a szepesi borsót lehet ajánlani. Takarmányozási célra természetjük a tavaszi és őszi közönséges borsót, silányabb talajra a homoki borsót. Legjobb talajelőkészítés a tarlónantás, mely és őszi szántás és tavaszi por-hajítás. Borsó alá istállótrágya nem való, legjobb olyan földbe vetni, amit egy-két évvel előbb trágyáztunk. A tavaszi borsót lehetőleg korán, márciusban kell vetni. A borsót vethejük tisztán vagy keverve, a kevert vetésnek előnye, hogy a borsó szárai nem hevernek a földön, hanem fölfelé támaszt nyernek. Ily támasztó növény lehet a lóbab (1/4 rész), rozs (1/2) és zab (1/3). Sorosvetésnél szokták ritkább és sűrűbb sorokba vetni. Sok helyen 12 centiméteres sorokba vetik és kevés (10–15 liter) kapaszkodó növényt (zabot, rozsot) kevernek hozzá. Helyesebb azonban 25–30 centiméteres sorokba vetni, ugyancsak kapaszkodó növényt. Vetőmag-sűrűséglet szórt vetésnél 120–130 liter, soros vetésnél 90–120 liter. Alátakarás mélysége 5–6 centiméter.

Kérdés. Ezüstszőrű házinyulak hol szerezhetők be? (T. L.) — **Felelet.** Ezüstszőrű házinyulak beszerezhetők Aufenberg Jánosnál (Csillaghegy, Budapest mellett).

Üzenet a könyvrendelőknek. (Cz. P.) Szegedi szabáscsönyv 1740 K. Kugler: *szakacskönyv* 1815 K. postaköltségmentesen. — (M. P.) *Nemzeti Hír* ap című ujság már régen megszűnt; a kérdezett napiár kifo volt; a könyv nem kapható. — (V. I. L.) *János hálvárója* 402.50 K., *Tükör fátja* 100 K., *Kariás János* 58 K., egy könyv után 90 K. a postaköltség, amely szintén előre beküldendő. — (V. B., *Vásárodombó*.) Egyik kérdezett színmű sem kapható — (Sz. I., *Kovácsvadász*.) *A Fiau rosza* című színmű kifogott. — (Tórb. *Érdeklődők*.) Ifjúsági színiátékok (március 15-iki ünnepéltre alkalmasak): *A csonka honvéd*, *A magyar zászló*, *P tófi sziéi*. *A szabadság ünnepe*, *Talpra magyar* egy egy színmű ára 100 K. — A budapesti színházak nagyszerű műsor-darabjai. Csathó: *Az új rokon* 450 K.; Farkas: *Hónapi szoba* 230 K.; Herczeg: *A fekete lovas* 260 K.; Gárdonyi: *Annuska* 450 K.; Herczeg: *Ocskay brigád* 340 K. — Vary: *A vörös uralom áldozatai Magyarországon* című könyvének új kiadása csak március elején jelenik meg. — *Új Idők* kiadóhivatala Budapest, VI. ker., Andrassy-út 16. szám alatt van, negyedevi elő-fizetése 600 K. — (M. J.) A napiárt újra megküldtük. — (Sz. J., *Nyiracád*.) A kérdezett lap nem jelenik meg; a képes hetilap régi számai szintén nem kaphatók. — A könyvek árával egy-idejűleg postaköltség is küldendő, amely egy könyvnél 90 korona és minden további könyvnél 30 koronával több. Két könyv egy-idejű rendelésénél tehát 120 korona, három könyvnél 150 korona és így tovább.

A pécsi székes-gház új harangjai. Hazánk egyik leghíresebb temploma, a pécsi székes-gház b z likájának tornyába gróf Zichy Gyula püspök és a pécsi kaptalan nagylelkű gondoskodásából Püködre új harangok kerülnek, melyeknek műészi megkésztésével az Ecclesia Harangművek öndéjét bízták meg. A zenei együtttest Főnöztelendő dr. Refjód Tibor igazgató a pécsi karmesterekkel együtt oly hangnamben állapította meg, mely Pécs város egyéb templomtornyaik harangjaival összhangzó lesz. Az új harangok egyenkint: «E» 1120 kg., «F» 800 kg., «G» 560 kg., «B» 330 kg., mely négy harang a régi két nagy haranggal együtt hazánk egyik legszebb harangzenéjét fogja képezni. Az Ecclesia Harangművek a harangoknak villanyos erővel való lendítését is tervbevette a nagylelkű rendelők kívánságára és ez lesz Magyarországon az első hely, ahol harangzó nélkül a sekrestye-igazg. pap iróasztalán helyezett billentyűkkel harangozhat.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Mezőgazdasági hitelt kívánnak a gazdák.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgazdasági szakosztálya a Gazdaszövetséggel karöltve, az elmúlt héten együttes ülést tartott. Bernát István, a Magyar Gazdaszövetség elnöke, az agrárpolitika új feladatairól tartott előadást. Megállapította, hogy a földmívelés fejlesztésének legfőbb eszköze: a tőze. Sajnos a mezőgazdasági hitel hátrányos helyzetbe jutott a rendelkezésre álló tőzeinek a börze felé irányulása folytán. Követeli a mezőgazdasági hitel kiépítését, az egyenlő védelmet a vámtarifában és az adóterheknek arányos megosztását. Ezután László Andor dr. tartotta meg értékes előadását az értékpapír forgalmi adó kérdésében. Elsősorban is hangsúlyozza, hogy a gazdáknak hátralmi adóteher rendkívül megnehezíti a gazdálkodást. Ez az adómegosztás nem helyes. *Emelni kell a tőzsedadót*, mert a papírforgalom egyáltalán nincs megfelelő módon megadóztatva. A tőzsei papírok forgalma után mindössze három-ezrelékes adót fizetnek. Ennek emelése egy-két százalékgig igen jelentékeny jövedelmet biztosítana az állam részére. Szilaszy Zoltán, az OMGE igazgatója, azt javasolta, hogy a szakosztály az OMGE igazgatóválasztmánya útján feliratban kérje a kormánytól a tőzsedadó emelésével kapcsolatban a különböző osztályok adójának megfelelő arányhozását. Meskó Pál, a Hangya igazgatója, szükségesnek tartja, hogy a gazdák súlyos megadóztatását a gazdaközönség előtt ismer-tessék s az ezzel foglalkozó röpiratnak a legszélesebb körben való terjesztését javasolja. Staub Elemér kéri, hogy a gazdaközönség hívja fel a kormány figyelmét arra, hogy a magyarányú tőzsedajáték mily nagy forgótökét von el a mezőgazdaságtól. A szakosztály a javaslatokat elfogadta.

A cukorgyárosok elutasították a répatermelők javaslatait.

Az OMGE kebelében megalakult Cukorrépatermelők Országos Szövetségének és a Cukorgyárosok Országos Egyesületének kiküldöttjei az elmúlt héten értekezletre gyűltek egybe, hogy megállapítsák még a vetési időszak előtt a cukorrépa átvételi árát. A cukorgyárosok képviselői azt az álláspontjukat fejtették ki, hogy a termelők javaslatait még tárgyalási alapul sem fogadják el és nem is állapodnak meg addig, amíg a pénzügyminisztérium állás-pontja a cukortermelés kérdésében nem ismeretes. A cukorgyárosok magatartása közgazdaságunkra és szociális viszonyainkra — tekintettel a cukorrépatermelésnél alkalmazott igen jelentékeny munkástömegekre — nagy hatással lesz, mert szerződésnélküli termelést egy gazda sem kockázthat meg, okulva a múlt esztendő tanulságaiból. A termelőknak a cukorrépatermelés felkarolására való készsége kétségtelen és ha az nem valósulhat meg, az a cukorgyárosok rideg magatartásának tulajdonítható, mert a cukorrépa árának megállapítása nélkül a gazdák a cukorrépa-termelés örösi kockázatát nem vállalhatják.

Dohánybeváltási állagárak.

Az idei dohánybeváltásnál január hó folyamán elért átlag-árak — az eddigi adatok szerint — levélfajonkint és métermázsánként a következők: tiszai dohánynál 15.000 K, 19.000 K, debreceni dohánynál 16.500—19.700 K, szegedi dohánynál 17.000—19.200 K, szuloki dohánynál 16.800—17.000 K, kerti dohánynál 20.000—22.000 K, kapadohánynál 15.800—17.500 K és muskotály dohánynál kereken 25.000 K.

Leszállították a marhakitvili illetékeket.

A pénzügyminiszter a budapesti kiviteli vásárról külföldre szállítandó élőmarhák kiviteli illetékét az eddigi huszonöt százalékról tíz százalékra, a hús szállítmányok kiviteli illetékét pedig az eddigi négyezer koronáról métermázsánként ezerhatszáz koronára szállította le.

Engedélyezték a sertéskivitel.

A minisztertanács a sertéskivitel megengedte és *Nagy-tétényben* és *Győrben* sertéskiviteli vásárt engedélyezett. A győri vásár február hó 20—24-ig tartott, a nagytétényi pedig február hó 20—28-ig tart. A kiviteli illetéket darabonként 15.000 koronában állapították meg. Kivitelre csakis olyan sertések kerülhetnek, melyek darabonkénti súlya a százharminc kilogrammot meghaladja. Tudomásunk szerint a *Magyar Mezőgazdák Állattértékesítő R.-T.* (központi iroda: Vilmos császár-út 65. Sürgőny cím: Megalér, Budapest), úgy Nagytétényben, mint Győrött (Royal-szálló) az exportvásár tartamára kirendeltséget létesített, melyek a gazdaközönség rendelkezésére állnak a kivitel lebonyolítására.

Reméljük azonban, hogy a kormány nem csupán azok számára kívánt pillanatnyi kedvezőbb értékesítési lehetőséget biztosítani, akiknek sertei a kiviteli vásárok időpontjában éppen értékesítésre készek, hanem *további céltudatos intézkedésekkel az egész sertésenyésztésnek és hizlalásnak lendületet kíván adni.*

Megváltási eljárás alá kerülő birtokok.

Az *Országos Földbirtokrendező Bíróság* február hó 5—10-ig a következő birtokokra rendelt el megváltási eljárást:

Vanyola községnek — gróf Eszterházy Pál és Náday Izidorné birtokára; *Kisasszonyfalva* községnek — Szegedy Ensch Sándor birtokára; *Bakonykút* és *Inota* községnek — Wolf József, László és Erzsébet, Nádasdy Ferenc gróf és a magyar királyi kincstár birtokára; *Ipolytölgyes* községnek — az esztergomi főkáptalan, továbbá Brenner Ágoston örökösei és Pongrácz Jenő gróf birtokára; *Letkér* községnek — az esztergomi főkáptalan, Szajkó Gábor és özvegy Kleinkauf Györgyné birtokára; *Ipolydamásdi* községnek — az esztergomi főkáptalan és özvegy Luczenbacher Pálné örökösei birtokára; *Zalacséb*, *Zalahárshegy* és *Budafa* községnek — Dombrády Ferenc birtokára; *Tord* községnek — Fűtőp Józsuás Szász Coburg Gothai herceg hitbizományi birtokára; *Tiszaug* községnek — Bánhidya Antal báró, Bánhidya Stefánia bárónő, férj. Üchtritz Amadéné grófnő, esetleg Radvány Károly dr., Radvány Károly dr.-né, Fechtig Margit bárónő, kisk. Radvány testvérek, Steer Ferencné, Balsa József gróf és mások birtokára; *Zagyvaróna* községnek — salgótarjáni közsémbánya r.-t. és Szilárdy István és Béla birtokára.

Nemzetközi agrárkongresszus lesz márciusban.

A *mezőgazdasági érdekképviseletek nemzetközi szövetségének* szűkebb bizottsága most tartja Párisban tanácskozásait a március 12-iki közgyűlés és a május 26-iki nemzetközi agrárértekezlet előkészítése ügyében. Az előkészítő tárgyalásokon a magyar mezőgazdasági érdekeltségeket *Blaskovich* Sándor volt országgyűlési képviselő képviselte, akinek több javaslatát, közöttük a nyerstermények vásárlására és kicserélésére vonatkozót, a bizottság egyhangulag elfogadta.

A kormány kísérletügyi alapot létesített.

A földművelésügyi miniszter a mezőgazdasági kísérletügyi és tudományos intézmények leromlott felszerelésének megújítása érdekében *Országos Kísérletügyi Alap*-ot létesített. A mezőgazdasági kísérletügyi intézmények fenntartásáról és fejlesztéséről a kormány továbbra is az állami költségvetés keretei között kíván ugyan gondoskodni, mégis gondolnia kellett arra is, hogy a tudományos munkásság leginkább külföldről megszerezhető eszközeinek rendkívüli mérvű megdrágulására való tekintettel — miként az a külföldön már régóta bevezetett gyakorlat — a mezőgazdasági ipari és gazdasági érdekeltségek áldozatkészségéhez is forduljon, melyeknek legközvetlenebbül nyílik alkalmuk arra, hogy a kísérletezés során elért tudományos eredményeket a gyakorlatban hasznosítsák. Éppen ezért a miniszter a közelmúltban úgy a mezőgazdasági ipari érdekeltségek képviselőit, mint a kísérletezés terén kiálló egyes gazdaságokhoz felhívással fordult, kérve áldozatkészségüket az «Országos Kísérletügyi Alap» létesítéséhez. A miniszter felhívása teljes megértéssel találkozott s megvan rá a remény, hogy a mezőgazdasági kísérleti intézményeink tudományos tevékenységüket nemsokára fokozottabb mértékben fogják kifejteni.

Megindult a mezőgazdasági kivitel.

A földművelésügyi miniszter az érdekeltektől miniszterekkel egyetértően több mezőgazdasági termék kivitelét határozta el. Kivitelre engedélyeznek 300 vagon babot, 80 vagon borsót, 40 vagon lencsét, 100 vagon savanyított káposztát, 40 vagon muharmagot, 40 vagon tatárkát (hajdina), kölest kontingentálatlanul, 600 vagon őszi szalmát. Ezekre a kivitelekre kerülő mezőgazdasági terményekre a kiadandó engedélyek keltüktől számított nyolc nap alatt vehetők át. Az engedélyeket négyheti határidőre állítják ki és nem hosszabbítják meg.

Az Országos Kertészeti Szaktanács tagjai.

A földművelésügyi miniszter az *Országos Kertészeti Szaktanács* elnökévé három évi időtartamra *Czobor László*-t, az Országos Magyar Kertészeti Egyesület elnökét, a szaktanács tagjaivá pedig *Angyal Dezso* ny. kertészeti tanintézeti igazgatót, *Győri István* dr. miniszteri tanácsosi címmel felruházott ny. kertészeti igazgatót, *Magyar Kázmér* ny. földművelésiskolai tanfelügyelőt, *Pesz Ármán* műkertészt, *Ráde Károly* székesfővárosi kertészeti igazgatót, *Tost Ferenc* műkertészt, *Vályi Emil* dr. ny. járásbíró és *Ziegler Nándor* vásárcsarnoki igazgatót kinevezte, a szaktanács jegyzőül és az irodai teendőket ellátására pedig *Antalfi Sándor* miniszteri segédtitkárt rendelte ki.

Kerületi gazdaggyűlés Debrecenben.

A *Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara* március hó végére kerületi gazdaggyűlés összehívását határozta el. E kerületi gazdaggyűlésen a kamara kerületéhez tartozó nyolc tiszántúli megyének mezőgazdasági bizottságait, gazdasági egyesületeit és minden agrárjellegű érdekképviseleti vagy szövetségi alakulatát kívánja a kamara egybegyűjteni, hogy így kerületének gazdaszervezeteivel a szorosabb kapcsolatokat és rendszeres összeműködést megteremtse.

38—60 kilogramm rozs a bugaci legeltetés díja.

A *Kecskeméti Gazdasági Egyesület* mezőgazdasági szakosztálya a legeltetés kérdésében a legutóbbi években tapasztalt túlerhelést elkerülendő, úgy döntött, hogy a bugaci legelőt a folyó évben legfeljebb *kétezer* állat eltartására vehetik igénybe. Még pedig először szamba veszik a tenyészbarmot, a növedékállatokat és a törzsgulyát és ami ezen felül megmarad hely a kétézerig, csak oda vesznek fel állatokat. Ezzel a megszorítással kívánják biztosítani azt, hogy a tényleg felvett állatok rendelkezésére megfelelő legelő álljon. A szájbéreket 38—60 kilogramm rozsban, illetve ennek pénzbeli egyenértékében kívánják megállapítani az állatok nagysága és minősége szerint.

Bikaárverés és bikavásár Magyaróváron.

A *Magyaróvári Szarvasmarha Egyesület* idei bikaárverését március hó 8-án, bikavásárát pedig március hó 22-én tartja. Az egyesület nagyhirű és tenyészállatokban gazdag vásárlóira ezúton is felhívjuk a gazdaközönség figyelmét.

Hírek a megszállott német területről. Essenben kitört a *vendéglői bojkott a franciák és belgák ellen.* A szállótulajdonosok közölték a francia-belga tisztai és mérnöki bizottság tagjaival, hogy élelmiszerhiány miatt nem állhatnak rendelkezésükre. A bizottság tagjai kijelentették, hogy az élelmiszert maguk fogják megszerezni maguknak és csak az elkészítést kérik. *A személyzet azonban ezt is megtagadta.* Az esseni német munkások egy dregelye elsüllyesztésével elzárták a Rajna-Herne csatornát, hogy ily módon megakadályozzák a szénszállítást Franciaországba. Essenben egy francia tiszt lovaglókorbácsával arculütött egy rendőrtisztviselőt, aki neki nem tisztelegett. A tisztviselő erre elővette revolverét és a *francia tisztet súlyosan megsebesítette.* A Ruhr-vidéken levő francia haditörvényszék most itélkezett azok felett a németek felett, akik a megszállóknak megtagadták az engedelmességet. *Az esseni főpolgármestert két évi fogházra és tízmillió márka pénzbüntetésre ítélték el.* Dortmundban tegnap letartóztatták a főpolgármestert, Essenben az egyik bank igazgatóját és két főtisztviselőjét. A letartóztatás végrehajtására három század gyalogságot és három század lovaságot rendeltek ki. *Eddig a Ruhr-vidéken hét polgármestert vettek őrizetbe.*

Magyarország ismét megkezdi a jótételt állatszallítást Jugoszláviába. A trianoni békeszerződés értelmében Jugoszláviának jótétel fejében járó élőállatok szállítását Magyarország ismét megkezdte és rövid időn belül *kétszáz lovat küld a magyar kormány.* A lovakat a belgrádi elosztó-bizottság határozata értelmében az ország különböző részeiben a lakosság között *árverés útján bocsújtják áruba.* Az árverésen befolyó összeg az állam jótételti pénztárát illeti. A magyar külügyi kormányzat az elmúlt ősszel megállapodást kötött a jugoszláv jótételti bizottsággal, amelynek értelmében *Magyarország az állatjótételt április 1-éig teljesíti.* A fentemlített lószállítás az állatjótétel egyik esedékes részlete.

Századik éve született Vas Gereben. Az egyre-másra jelentkező irodalmi centennáriumok között is figyelmet érdemel a magyar regény egyik mesterének, Vas Gerebennek a születési század-

Mükedvelő előadás Szentdienesen.

Petőfi születésének évfordulójára és a «Hangya» huszonötéztendő jubileumára Szentdienesen pompásan sikerült ünnepélyt rendeztek, melynek egyik pontja volt «A Lázadók» című színmű előadása. A darab oly osztatlan sikert aratott, hogy négyszer ismételték meg. A betanítást és rendezést Kohler K. tanító végezte.

(Beküldte: Turcsini Vince, Szentdienesről.)

fordulója, amely *április 7-én* lesz. Vas Gereben a tolnamegyei *Fügeden* született s most szűkebb hazája mozgalmat indított abban az irányban, hogy a kiváló férfiú centennáriumát országos ünnep keretében üljék meg.

Mezey Gyula temetése. A csehektől megszállott Tornócról a múlt héten hozták át Mezey Gyula holtestét s a Kerepesi úti temetőben lévő családi sírboltban helyezték el. Az elhunyt temetésén a Vágbalparti Ármentesítő Társulat, a Nyitra vármegyei Gazdasági Egyesület és a Nyitra vármegyei Központi Hitelszövetkezet vezérék gyászolta meg a magyar agrárvilág és rengeteg sokan jöttek el a társadalom és a közélet jelesei közül. Raffay Sándor evangélikus püspök búcsúztatója után Bernát István egyetemi tanár, Szathmáry István író és Altenburger Gyula, mint a Magyar Nemzeti Szövetség küldöttje foglalta szavakba a magyarság gyászát.

József királyi herceg félmillió diákalapítványt tett. A *Hungaria Magyar Technikusok Egyesülete* hétfőn délelőtt patrónusává, védőjévé avatta József királyi herceget. A fogadalom letétele után ő *sensége* mélyen meghatva mondott köszönetet az ifjúságnak iránta tanúsított bizalmáért és bejelentette, hogy a nevezetes nap emlékére s az egyesület javára *félmillió koronás alapítványt* tesz.

Károlyi Mihály most is áskálódik hazája ellen. Azzal a valótlan hírrel kapcsolatban, mintha Magyarországon Horthy Miklós kormányzót királlyá akarnák kikiáltani, Belgrádban *Károlyi Mihály is megtett minden tőle telhetőt hazája újabb befekettetésére.* A két oldalról elhangzott hazaáruló merénylet minden valószínűség szerint egy ugyanazon forrásból fakadt. Károlyi Mihály áskálódásának méltó visszhangja az a botrány, amelyet legutóbb idézett fel a nemes gróf. Belgrád egyik mellékutcájában *öt magyar fiatalember* megállította és *le kell ütni a hazaáruló gazembert!* — kiáltással botot emelt Károlyira. A közönség menthette meg csupán Károlyit az agyonveréstől.

A csehek még nyugdíjas tanítónőkön is keresnek. A cseh állam volt tanítónői óriási összeget, nem kevesebbet, mint havi — *hat fillér nyugdíjat* kapnak. Az a tanítónő ugyanis, akiről szó van, osztrák állampolgárhoz ment feleségül és a szemfüles cseh minisztérium most 144 koronás havi nyugdíját *osztrák pénzben* utalja ki, a mi a cseh valutát figyelembe véve, kereken hat fillérvényi értéket képvisel. Most azután az a helyzet állott elő, hogy a *nyugdíj bélyegzése többé kerül a tanítónőnek, mint amennyit nyugdíja kitesz.*

Az oláhok megbénítják az EMKE működését. Az erdélyi magyarság legfőbb szellemi testülete, az *Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület* régóta szálka az oláhok szemében s a megszállók legutóbb valóságos rablóhadjáratot indítottak ellene. Megfosztották birtokai legnagyobb részétől, bezárták iskoláit árva házaikatönkre tették, népkönyvtárait pedig elpusztították.

«Szociális termelésből fakad a jólét.» Lehetetlen ennek a «bölc» mondásnak eszünkbe nem jutni, amikor azt olvassuk, hogy a Szovjet-Oroszországban óriási módon terjed az iszákosság. A pálinkaföldék egész sorát állították fel legújabbban. Úgy látszik, hogy a szovjetbetyároknak már csak ilyen «erőforrások» tartják a lelket.

Sem a kisiparos, sem a kiskereskedő nem köteles könyvet vezetni. A *jászberényi* iparosok és kereskedők előtt

Vargha Imre pénzügyminiszeri államtitkár legutóbb kijelentette, hogy szabályszerű könyveket nekik sem kell kérésükről vezetniük. Csupán azt szükséges nyilvántartani, mennyi volt a bevétel s mennyi a kiadás. A segéd nélkül dolgozó kisember pedig egyáltalában *felmenthető a kötelező könyvvezetés alól.*

Szavazni fognak a köztisztviselők a természetbeni ellátás további fenntartása tekintetében. Arra a kérdésre nézve, kívánatos-e továbbra is fenntartani a közalkalmazottak kedvezményes természetbeni ellátását, a pénzügyminiszer most meg akarja szavaztatni az érdekelteket. Nemsokára ki fogják adni a rendeletet a szavazás közvetlen módozataira nézve is.

Száztizenhatezer kocsirakomány a Máv januári árúforgalma. Az államvasutakon január hónapban mintegy *száztizenhatezer vagon árut* szállítottak. A fuvarozott cikkek között első helyen a szén áll, azután a faárúk és a darabárúk következnek.

Az osztálysorsjáték is megrárgult. A kormány megváltoztatta az osztálysorsjáték eddigi rendjét. *Drágábbak lesznek a sorsjegyek* s ehhez képest magasabbak a nyereménydíjak. Ezentúl a sorsjegyek darabja *négyezer koronába* kerül, a legnagyobb nyeremény pedig *huszonötmillió korona* lesz.

D. Nagy Sándor hadirokkant levele a „Vasárnap“-hoz.

Tisztelt Szerkesztőség!

Most karácsonykor volt egy éve, hogy a „Vasárnap“-ot megrendeltem félévre hetvenöt koronáért. Hadirokkant illetményem hetvenhárom korona. Most négyyszázöt koronáért kapom meg a „Vasárnap“-ot. Mindennek nő az ára, csak a rokkantilletmény áll a régiben. Kilenc hold földet bérben bírok, minden ezerhatszáz négyyszögöl után három méter-mázsza búzát kell fizetnem. Jobb kezemre rokkant vagyok, feleségem és három gyermekem van. Azt hiszem, ebből *jól kitűnik*, hogy milyen úri módomban lehet ahhoz, hogy újságot járassak, újságért fizessek.

De hát a „Vasárnap“-ra nekem olyan szükségem van, mint a betevő fiaitara. Szomolyan várom gazdasági rovatát, hogy mire biztat, oktat a többtermelésről, a gazdasági munkákról stb.

Csak legalább az újság árához mérnék a rokkantak illetményét. Pedig az újságon kívül még más szükségletünk is van. Sajnos, nem törődnek eléggé velünk. A velünk való bánás rossz példát ad a gyermekeinknek. Ők azt látják, hogy egy kiló kenyérré válót sem érdemlünk meg a hazáért való szenvedésért, rokkantságunkért. Másként kellene bánni a hadirokkantakkal, hogy az utánuk következő nemzedék is buzduljon, szívesen küzdjön és szenvedjen abban a tudatban, hogy a haza nem hagyja cserben a védelmében letörteteket. Ha földet kap is a hadirokkant, mit ér vele, ha kifizetését és megmunkálását nem bírja meg. Jobban ezekre kellene járni a földosztásnál is a rokkantaknak, hogy törvényszakszok helyett valóságos segítséghez jussanak s hogy csakugyan kiegyenlítsék azt a hátrányt, amelyet szenvedniök kell testi fogyatkozásuk miatt. Azt mondták annak idején, hogy a nemzeti becület fog örködni fölöttünk. Milyen szép volna, ha ezt meg is tennék.

D. Nagy Sándor.

Félmillió kommunista tartja rabláncban Oroszországot. Az angol titkos diplomácia egyik tagja nemrég előadást tartott egyik amerikai városban a kommunista uralomról. Hangoztatta a diplomata, hogy a százötvenmilliónyi orosz népet legfeljebb *félmillió kommunista* tartja rabláncban. A vörösöknek igen nagy segítségükre van a *tökéletes kémiszolgálat*.

Nő mint rablóvezér. A Sárga-tengeren egyik angol hajó utasait furcsa támadás érte. A hajó közös termében egyszerre csak álarcos hölgy jelent meg egész sereg kínai kíséretében és revolvert tartva kezében, pénzt követelt. Amikor a megrémült utasok átadták értékeiket, a rablóvezér csónakba ült s most a hongkongi rendőrség bottal üti a nyomukat.

Repülőgépen indulnak az északi sarkra. *Newyorkban* türelmetlen érdeklődéssel kísérik, vajjon sikerülni fog-e az az északsarki út, amelyet repülőgépen akar megtenni egy-két merész vállalkozó. Sok számtalan kísérlet után most megvan rá a reményesség, hogy *leszállás nélkül* lehet megközelíteni a földrajztudósok elérhetetlen vágányát, az északi sarkot.

Hogyan takarékoskodik az amerikai. Az egyik *amerikai* lap írja a következőket: *Newyorkban* több ezer reklámlevelet küldött szét az egyik gyár vezetője. A leveleket Berlinben nyomták s *onnan is küldötték el a newyorki címekre.* Berlinben ötvenmárkás bélyeggel kell ellátni az Amerikába szóló leveleket, míg *Newyorkban* a helyi levelekre kétféletes bélyeget kell tenni, vagyis körülbelül ötszázhatvan márka értékűt. Az élelmes amerikai gyár tehát egész vagyont takarított meg ilyen módon.

Ahová a nők nem tudják követni a férfiakat. Nem hiába hívják a férfinemet erősebbnek, de a testedzs terein csakugyan nem is képesek felvenni velük a versenyt a szebbneműek. Ennek a tételnek élénk bizonyossága volt az a *futóverseny*, amelyet nemrég tartottak meg Páris mellett, százötven fiatal leány részvételével. Mindössze három kilométert kellett futniuk a vállalkozó szellemű hajadonoknak, de erre sem voltak képesek és *a célba mindössze tizen érkeztek be.* Így is ájultan estek hozzátartozóik karjaiba.

A Rudolf Mosse Berlin hirdetési iroda és kiadó vállalat Budapesti részvénytársaságát alapított és egyben hirdetési irodát nyitott a bel- és külföldi lapok számára. A társaság ideiglenes irodája: VI., Podmaniczky-utca 49. Telefon: 8—39 és 80—40.

OLVASÓINKHOZ!

Aki szívén viseli a kisgazda-, földműves- és kisiparostársadalom érdekeit, aki a vasárnapját kellemessé, hasznossá és tanulságossá akarja tenni, az előfizet a „Vasárnap“-ra.

A „Vasárnap“ legkésőbb vasárnap reggelig a legmesszebb eső tanyára is megérkezik.

Előfizetési díja:

negyedévre	200 K
félévre	380 K
egész évre	720 K

Felkérjük azokat az előfizetőinket, kiknek előfizetése 1923. február 28-án lejár, hogy előfizetésüket a csatolt befizetési lapon megújítani sziveskedjenek, nehogy az előfizetési díj hiánya miatt a lap küldésében fennakadás álljon be.

Mutatványszámot ingyen küld a

„Vasárnap“ kiadóhivatala
Budapest, VI. ker., Ó-utca 10. szám.

Rasin cseh pénzügyminiszter meghalt. *Rasin* dr. cseh pénzügyminiszter a múlt vasárnap meghalt. Rasin ellen négy héttel ezelőtt, amikor lakásáról épen hivatalába készült, egy fiatal banktisztviselő revolveres merényletet követett el. A pénzügyminiszter súlyosan megsebesült és azóta élei-halál között lebegett. Az orvosi tudomány nem menthette meg. Rasin utódját a nemzeti demokratapárt és az agrárpárt köréből várják.

Két nőt meggyilkolt, azután öngyilkos lett. Egy bécsi péksegéd, *Franz* József nyomora miatt szörnyű büntetést követett el. *Megölte menyasszonyát és mostoha anyját, majd felakasztotta magát és meghalt.* Az áldozatok között van a péksegéd huszonnégy esztendő *nővére* is, aki életben maradt, de súlyos sérüléseket szenvedett.

Két kis gyermek halála. *Hajnal* Mihályné újpesti napszámoló egyedüli hagyta *Rózsai* nevű kisleányát egyik kis játszótársával. A gyerekek gyufát találtak, azzal felgyújtották a lakást, úgy hogy *a támadt füstben mind a két kisgyerek megfulladt.*

TRÉFÁK

Tutankhámen fáraó telefonja.

A régi világ tudományos fejlettségéről esik szó egy társaságban.

— Én úgy tudom, — mondja valaki — hogy már ezer évvel ezelőtt elsüllyedt görög városok kiásásánál is drótokra bukkantak a kutatók, ami föltételezi, hogy volt akkor telefon.

— Az semmi — szól közbe egy szellemes ember. — Bizonyára hallottak arról az ásatásról, ami most folyik Egyiptomban. Itt Tutankhámen fáraó 3500 éves emlékeit tárták napvilágra és nem találtak drótokra...

— Nos, nos? kiáltozták.

— Na igen, *ők bizonyára ismerték már a drótnélküli telefont!*

Pistike óhaja.

Pistike: Óh, de szeretnék már nagy lenni!

Néni: Miért Pistike?

Pistike: Mert akkor nem muszáj kezét mosni!

Csavargók.

Két javíthatatlan csavargó találkozik egy faluvégén.

— Hol voltál komám? — kérdé egyik a másikat.

— Debrecenben.

— Milyen világ van ott?

— Borzasztó. Képzeld, három helyen is kínáltak — *munkát.*

Csak kiméletesen!

Beteg a férj. Az asszony vigasztalja:

— Fiacskám, ha kettőnk közül valamelyik előbb hal meg, *akkor én nem megyek férjhez!*

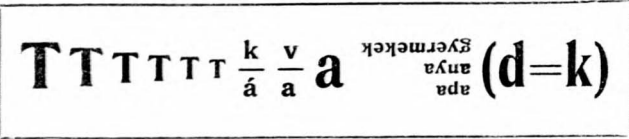
REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

(Beküldte: Kertész Mihály.)

2. Betűrejtvény.

(Beküldte: Hankóczy Pál, Szendrőről.)

3. Talány.

Ki az, aki 43 éves koráig csak tízszer érte meg születése napját?

(Beküldte: Boros Mihály János, Egerből.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 11-ik számunkban közöljük.

A 5-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: Föld forog a nap körül.
2. Betűrejtvény: Attila.
3. Talány: Kőkény, kőmény, kötény.

Megejtették: Lőrincz Gyula, Bitha Gyula, ifj. Nyiri Lajos, Faddi Református Ifjúsági Egyesület, Tóth János, Matics István, Tar Ilonka, ifj. Rozslozsnik János, Faluscai Sándor, Hajdú Sándor, Mester István, Wachter Teréz, Éva Béla, Mészáros Juliska, Solti Hangya, Szentpétery István, Füzesabonyi Ifjúsági Egyesület, Boros Mariska, Németh Miklós, Bata Mihály, Somodi János, Balogh Elek, Kozma Mihály, Hencz Pál, Szász József, ifj. Antal József, Márton János, Kovács Márton, Tóth Matild, Paláncsi József, Engler Mariska, ifj. Szabó Sándor, Szabó János, Paumann János, Ifjúsági Egyesület, özv. Borsos Jánosné, Mile József, Nagy László, id. Fejér Tamás András, Czechmeiszter Ferenc, Pásztor Béla, Mravik János, Tar János, Böröcz József, Szokol István, Rosta Kálmán, ifj. Szalay F. Gábor, Égető Péter, Mokis György, Kun Sándor, Csányi Béla, ifj. Máyer Gyula, Nagy Lajos, Balogh Lajos, Takáts Juliska, Ny. Hermán József, ifj. K. László János, Bak János, Borsi Annus, Boros Mihály János, Szalay István, Szalay Erzsike, Vatai László, Katkics Béla, Varga Béni, Pásztor Margit, Bobály Mihály, Faragó János, Tarczal András, Balla Gerzsonné, ifj. Illés József, Vadas Lajos, ifj. Kovács Mihály, Tulipán Kovács István, Takács Rezső, Szabadszállási Hangya Személyzet, Mátéffy Mariska, Bonum Zsófia, Geszti József, Zombory Ella, Dóczy Mariska, Kónyi Pál, Kisházi József, Papp Ferenc, Márton Imre, Némety Szerén, Mihaldinecz János, Szabó Sándor, Fehér Albert, Nyiri Eszti, Kiss Sándor, Orosz János, Gulyás András, ifj. Donkó János, Szijjártó Géza, Miskolczi Dániel, Fejes János, Tóth Ilonka, Barath Miklós, Velding Anna, Borsi Mózes, Vásárhelyi Pál, Vásárhelyi Marietta, Gergely Lajos, Farkas István, Kutas Juliska, Németh Gyula, Harangi István, Bagdi Aranka, Bagdány Vilma, Harcz Irénke, Visontai Gizike, Aranyos István, Prakai Márton, Kovács Barna, Domokos Sándor, Kocsidy János, ifj. Katona István, M. Bakos István, Novák Lajos, Libszter István, ifj. Antalics János, Hankóczy Pál, Csizmadia Péter, Sücs Lászlóné, Neumayer Ferenc, ifj. Vetró József, Bács Mihályné, Horváth György, Szabó János, Varga József, Reisinger Milike, Rózsa Gizike, Csicsay Mariska, Borsos József, Farkas István, Mokri Teréz és Jolán, Alsópáhoki Olvasó és Önképző Gazdakör, ifj. Horváth József, Sárosy János, Fehér István, Oláh Gábor, Jenei Sándor, Tóth Benkő Sándor, Zongor Bözsi, Kisházi József, Mészáros Zsigmond, Farkas István, ifj. Holczinger Pál, Csarnai Zsuzsanna, Galuska József, Fábian Margit, Alcsér Lajos, Orosz Mihály, ifj. Szép Antal, Szekecska János, Tengődi Polgári Olvasókör, Laki István, Németh István, Lencse Márton, Vermes Lajos, Jana Szabó György, Gyórfi János, Szabó Pál, Molnár János.

Jutalomkönyvet nyertek: Németh Miklós (Rábaszentmiklós), Szász József (Nyiracsád), Hencz Pál (Szécsénbte), Kozma Mihály (Vásárosfalu), Somodi János (Törtel), Bata Mihály (Városhidvég), Borsos Mariska (Jászkesi), Szentpétery István (Kovácsvágás), Mészáros Juliska (Galambos), Wachter Teréz (Nova.)

Az 6-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő heti számunkban közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak február hó 18-án.)

Vetőmagvak. Árak nyersáruért 100 kilogrammonként: Lucerna-mag, nagyaránkás, nem tisztítható 70.000—75.000, lucernamag, nagyaránkás, tisztítható 75.000—85.000, lucernamag, nagyaránkamentes 85.000—95.000, lucernamag, államilag fehér bárcával ólomzárólt 110.000—120.000, lucernamag, államilag piros bárcával ólomzárólt 105.000—108.000, lóheremag, nagyaránkás, nem tisztítható 110.000—120.000, lóheremag, nagyaránkás, tisztítható 120.000—135.000, lóheremag, nagyaránkamentes 135.000—145.000, viktóriaborsó 12.500—13.500, baltacimmag 19.000—20.000, mák 40.000—46.000, cirok 4800—5000, napraforgómag 9.000—10.000, tavaszbükköny 17.000—18.000 korona.

Gabonapiac. Tiszavidéki búza 13.000—13.100, dunántúli és pest-megyei búza 12.800—13.000, rozs 8000—8200, takarmányárpa 8400—8700, zab 8100—8200, korpá 5050—5100, csöves tengeri 6700, morzsolt tengeri 7500, fehérháb 9400 korona száz kilogrammonként.

Marhavásár. Legjobbminőségű ökör 270—300, kivételesen 390, közép 185—210, s lánynak 150—175, jobbminőségű bika 256—280, kivételesen 350, silányabb 200—240, bivaly 190—260, jobbminőségű tehén 200—270, kivételesen 330, gyöngyebb 150—190, kicsentoznivaló marha 130—160, növedékmarha 210—250 korona kilogrammonként élő állatban.

Sertés vásár. Könnvű sertés 500—635, középminőségű 600—680, nehéz 685—690 korona kilogrammonként élő állatban.

Lóvásár. Igás kocsi, nehéz 100.000—300.000 K-ig, igás kocsi, könnyű 50.000—190.000 K-ig, szárnj 29.000—31.000 K-ig.

Takarmány. Rétiszéna, elsőrendű 5070, másodrendű 4200, muhar, elsőrendű 5200, másodrendű 4800, lucerna 5300, zabosbükköny, elsőrendű 5400, másodrendű 5000, alomszalma, elsőrendű 3090, másodrendű 2700, zsúpszalma, elsőrendű 3300, másodrendű 3000 K métermázsánként.

Húspiac. Marhabús elsőrendű 670—720, másodrendű 470—600, sertésbús elsőrendű 760—800, másodrendű 650—760, borjúbús elsőrendű 640—800, másodrendű 570—640, birka bús 400—450, zafírszalonna 800—840, zsír 960—980, hár 940—960, füstölt és paprikás szalonna 920 K kilogrammonként.

Tenyész- és haszonállatok. Tenyészállatok és jármosókrökben változatlanul éleik kereslet utazikozik, az árak ezidőszent a következők: elsőrendű, fehér, Erdélyből behozott fiatal jármosókrök Budapest 360—470, másodrendű, fehér, Erdélyből behozott fiatal jármosókrök Budapest 340—380, belöldi fehér jármosókrök 350—370, másodrendű fehér jármosókrök 320—380, tarka jármosókrök elsőrendű 340—370, tarka jármosókrök másodrendű 320—370, friss fejős és vemhes tehének 330—370, 1½—2 éves üszök és tinók 310—350 K kilogrammonként.

Nyersbőr. Marhabőr 4E0—500 borjúbőr 1000—1050, lóbőr szótt 4500—5000, gypjas juhőr 500—550, nyírt juhőr 400—450 K.

Tej és tejtermékek. Tej 90, tejfel 240—280, habtejszín 600 K literenként. Elsőrendű teavaj 1500, másodrendű 1400, tehénturó 180—230, juhturó 380—400, keverturó 400—440, juhsajt 440—660, óvári és trappista 860—900, gróji 900—1200 K kilogrammonként.

Zöldség és gyümölcs. Burgonya 32—34, tök 45—60, vörshagyma 62—70, fokhagyma 60—65, kalarabé 36—50, fejeskáposzta 40—50, vörökáposzta 50—85, karfiol 500—700, paraj 40—60, cékla 46—60, zeller 30—35, kél 80—100, torma 120—150, sampiongomba 900—1000, szárítva 2500 K kilogrammonként. Kapor és petrezselyem zöldje 4 korona csomónként. — Alma 200—350, körte 220—380, aszaltszilva 280—340, szőlő 600—800, mogyoró 800—900, dió 220—250, mandula 20—250, gesztenye 220—280 K kilogrammonként.

Bor. Kötések az utóbbi időben következő árak mellett fordultak elő: homoki parasztárkít seprősen 50—65 K-ért, uralági tételek fejte, minőség szerint 65—90 K-ért állomásról. Uygyöngyösön 10% os fehérbort fejte, állomásról 75 K-ért kinalnak.

Az ipari szesz új ára. Az Országos szeszértékesítő részvénytársaság közhírré teszi, hogy az adoménese ipari szesz alapára további jntézkedésig hektolitereként 265 korona.

Idegen pénznemek legmagasabb ára. A devizaközpont hivatalos árfolyása 1923 február hó 20 án: 1 drb Napoleon arany 10.200 K, angol font 13.090 K, dollár 2775 K, francia frank 172 K — f, német márka 15 f, olasz lira 136 f, osztrák korona 0 4 f, román lej 13 K 50 f, cseh korona (szokol) 84 K — f, svájci frank 530 K szerb dinár 27 K 50 f, lengyel márka 7 5 f. Zürichben 100 magyar K-ért 0 19½ sv. frankot fizettek.

Főszerkesztő: Meskó Pál. Felelős szerkesztő: Héjj Imre dr. Főmunkatárs: Buday Barna. Felelős kiadó: Meskó Pál.

Minden jog fenntartva. » »
Színházakkal szemben kézirat.

A CSŐSZ.

A «Vasárnap» olvasói műkedvelői
célokra szabadon előadhatják. » »

VIGJÁTÉK EGY FELVONÁSBAN ♦ IRTA: NYÁRY ANDOR.

(4. folytatás.)

György (ezalatt egészen közel csúszik Mári nénihez):
Hát igaz! Kifogástalanul szeretettük egymást.

Mári (sóhajt): Ha Sipos Péterhez nem kényszerítettek volna, most másképen volna!

György (bólint): Bizony! (Szünet.)

Mári: A kee felesége volnék.

György: Bizony! (Átöleli a derekát): Másként fordult volna az életem sora is.

Mári: Hej-hej! (Bólogat, nem néz fel. Szünet.)

György: Nem volnék magányosan, mint a kivert kutya.

Mári: A faluban laknánk. (Szünet.)

György: Megvettem volna a Sánta Bikszléder Gergő házáat. Mindig arra vágyódtunk.

Mári: Úgy éltünk volna, mint a gerlicemadár.

György: Bizony!

Mári: Bizony! (Szünet.)

György (nagyot sóhajt): Bizony!

Mári (szünet után ugyanúgy): Bizony! (Fejét ráhajtja az öreg mellére, György bácsi közeledik feléje az ajkával, aztán lázasan megcsókolják egymást. A csók után hirtelen észretérnek, nagyon elszégyenlik magukat, borzasztó zavarban vannak.)

György (köhécsel, mocoog, aztán felugrik s kivágja):
Azt a leányt oda ne add annak a silány legénynek!

Mári (ismét az előbbeni harcias menyecske lesz):
Kikaparom a szemit, ha ráveti Pannira!

György: Ne hagyj magad elbolondítani, akármit beszél!
Perkáta legény. Ne higgy neki! A perkáta legény mind hamis!

(Éles fütty.)

György (felkapja a fejét, a hang felé néz, aztán a kupájához kap):
Hú, a keserves mindenit! Erről megfeledkeztem.

Mári (ijedten): Mi az?

György: Az urad jön.

Mári: Ide.

György: Már itt is van.

Mári: Szentséges Isten! Az kell, hogy itt találjon. Még máig is féltékeny keere. Agyonüt, ha meglát... Elszaladok! (Futni akar.)

György (visszatartja): Ne szaladj! Ha szaladsz, meglát. Annál nagyobb baj lesz.

Mári (tanácstalanul): Mit csináljak?

György: Maradj veszteg. (Jobbra néz): Már itt is van.

5. Jelenet.

VOLTAK, SIPOS PÉTER, JÁNOS, majd PANNI és Miska.

Sipos Péter és János (jönnek jobbról).

János (súgva): Itt vannak.

Sipos (kemény, ötvenes ember, ránéz az öreg csőszre. György Mári néni előtt áll, a subával fedezi. Sipos, miután körülnézett, szünet után):
Aggy Isten jó estét!

György (bólint): Neked is! (Szünet után): Mi járatban volnál? (Erősen a szemébe néz.)

Sipos (nem tudja, mit mondjon, zavartan):
Avégett jöttem, hogy a... (meglátja Mári nénit, elsápad):
Hát te mit keresel itt?

János (félre): Itt máma embervér folyik. Nem akarok törvénybe kerülni. (Észrevétlenül elkullog.)

Mári (szepegve): Kee elibe jöttem. (A szemét lesüti.)

Sipos (hangsúlyal): Éccaka?

György: Ha éccaka jársz, nappal nem mehet eléd.

Sipos (keményen): Téged nem kérdeztelek!

György: Ejnye, no! De magasan kezded. Majd be-rekedsz, oszt nekem kell kimondanom az utolsó szót.

Sipos: Az nem a te bajod. Azt teszek, amit akarok!

Mári (félre): Jaj-jaj! Mindjárt összevesznek.

Sipos (Mári nénihez):
Tudtam, hogy valahova jársz. Hát idejársz. Ehhez! (György felé):
Elcsábítottad a feleséget. Ezért meglakolsz!

György (egykedvűen): Bolond beszéd!

Sipos: Mit keres éccaka idején a gunyhódnál, ha nem azért van itt?

György: Szellőzik. Ő is azt teszi, amit akar. (Ezt komolyan mondja.)

Sipos (rendre intőleg): Nem azért jöttem, hogy tréfálkozz velem.

György: Beszélj tisztességesen, akkor én is felelek tisztességesen. Ez a porta az én portám. Itt én vagyok az úr!

Sipos (Látszik rajta, hogy ezt elismeri. Szünet után):
Hát akkor beszélj!

György: Na hát akkor! (Szünet után megcsendesedve):
Azért van itt a feleséged, mert a leánya után jött. Csak épen megpihent.

Sipos: Az előbb azt mondta, hogy én elejébe jött. Most meg a leányával takarózik? (Hirtelen):
Ha a leány után jött, akkor a leánynak is itt kell lenni.

György: Ejnye, a*mindenit! Hát nem hiszel a szavamnak?

Sipos: Mutasd meg a leányt, akkor elhiszem.

György (mérges megsértődéssel):
Hát meg is mutatom!

Sipos: Hol van?

György: Itt e! (A gunyhóhoz megy. Nagy várakozás. Az öreg kinyitja a gunyhó ajtaját, beszél a gunyhóba.)
Gyertek ki!

Panni és Miska (egymás kezét fogva, szorongva előjönnek).

Mári (visszatántorodik):
Hát te hogyan? ... (Azt akarja mondani: kerültél ide?)

György (még idejében leinti): Csitt!

Sipos (Pannihoz):
Mit kerestek itt a gunyhóban?
(A fiatalok nem tudnak mit felelni, mocoogognak.)

György: Haujnye, de nehéz felfogásod van! Mit kerestek volna? Neked akartak egy kis örömet szerezni. Megbeszélték a házasságukat. Mivelhogy a feleséged is beleegyezett. Oszt itt akartak megvárni. (Ellegyint):
Hiszen téged is én hivattalak ide Jánossal.

János (félre, lapulva jön jobbról).

György (rászól):
Igaz-e, János?

János (azt se tudja, miről van szó, a kérdésre hirtelen kihúzza magát, aztán nagy buzgalommal):
Igaz, György bácsi!

György (dörmög):
Lám! Oszt még rám támad. (A sapka alól pislog Siposra.)

Sipos (Mári nénihez, boldogan):
Hát beleegyeztél a házasságba?

Mári (zavartan tekintet, tiltakozni szeretne, György bácsi egyre pislog rá, úgy hogy belátja, hogy nem tehet mást; halk mérgelődéssel):
Mit csináljak? Olyan szépen könyörögtek. (Nem néz fel.)

Sipos (felcsattan):
No, hála Isten! Olyan lakodalmat csapunk a farsangban, hogy... (György bácsira mutat):
Te leszel a násznagy! Eljössz-e?

György: El én, ha meghívtok.

Sipos: Akkor gyérünk! (Mári néni és György bácsin kívül mindnyájan el balra.)

Mári (mikor már maguk maradtak György bácsival, hosszan nézi, aztán megfenyegeti): A mindenit keenek! Rászedett vén betyár! (Nagy méltatlankodással:) Még azt merde mondani, hogy egy perkátai legénynek se higgyek. Aztán ő csapott be.

György (megrándítja vállán a subát, büszkén): Én is perkátai legény vagyok.

Mári (nagy szemeket mereszt): Igaz is ám!

György (nagyon ellágyulva): Hát akkor... (Szomorú merengéssel:) Nekünk is jó lett volna, ha régen akadt volna egy öreg kivert csósz, aki a gunyhójával becsapta volna édesanyádat. (A könyökével szünet után gyengén oldalba

böki az öregasszonyt, rábeszélőleg:) Eredj haza, Mári, osz ne okoskodj!

Mári (ránéz, ő is nagyon bánatos, a mult minden szomorúságát érzi most, csendes sóhajtással): Menek, György. (Megint sóhajt:) Menek! (Lassan, lehajtott fejjel el a többiek után.)

György (utána néz, hosszan áll egyhelyben, aztán fel-néz az égre, sóhajt): Csillagosodik! (Leül a padra, a kabátja belső zsebéből előveszi a furulyáját, bajszát a kezefejével kétfelé simítja, a furulya nyakát a szájához illeszti, aztán belefúj. A furulya felsír s a régi, öreg, édes-szerelmes nóta belesajog a csendes éjszakába.)

(Függöny.)

VÉGE.

Hegedű, klarinét, teljes zenekari felszerelés, községi dob, kürt, harmonika, ocarina, zongora, gramfon és lemezek a legolcsóbb árban:

STERNBERG HANGSZERGYÁR
VII., Rákóczi-út 60. (Zenepalota) Árjegyzéket bérmentve.

REFORM-FOGÁSZAT.

Műfog kauszukba foglalva 5000 K. Reform lemezen műfog 1000 K. Reform műfog szápadlásmentes 1500 K-tól 2000-ig. Amerikai porcelán fogkorona 2000 koronától. Plombák, fogtisztítás mérsékelt áron. Vidékieknek soron kívüli rendelés egész nap. Vasár- és ünnepnap 10-1-ig. **Döntést FENYVESI MENYHÉRT** fogászati inté. etc. Budapest, IX. ker., Ráday-utca 5. szám. (Kálvin-tér mellett.)

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsíros-bőrből a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a

„HANGYA“ CIPŐOSZTÁLYÁNÁL.

Munkáscipők nagy választékban.

Dr. Héray Andor

«Országos Földbirtokrendező Biróság» által engedélyezett ingatlanforgalmi vállalkozás.
Budapest, IX., Rákóczi-utca 11., földszint 1.

A „HANGYA“ szövetkezet tagjai megbízható jóminőségű árút a legelőnyösebb árban

vásárolhatnak a

„HANGYA“

vidéki szövetkezeteiben.

KAPHATÓK:

vászon, karton, kanavász, zephir, szövet, kész férfi- és női ruha, kendő, harisnya, cérna, pamut, szabókellékek, cipő, csizma, valamint mindenemű rövid-, kézmű-, 4 konfekció-, cipő- és díszműárúk.

Pálinkafőző- és mosóüstök vörösréz-ből. RÉZGÁLIC — RAFFIA — RÉZKÉNPOR szab. Balaton-, Turul- és Vermorel-rendszer

szőlőpermetezők

szénkénegezők, háti és egykezes kénporozógépek a legolcsóbb gyáriáron beszerezhetők
SZONTÁGH PÁL rézáru-gyár (Cégfőnök Jerényi Samu) Budapest, IX., Üllői-út 19. sz.

Brilliánsokat,

gyöngyöket, régi-ségeket bárkinél drágábban vesz:

Székely Emil Király 51. Tel.: Józ. 105-35. utca. (Teréz-templ.sz.)

Szakorvosí-^{rendelő} vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan-oltás! Rendelés egész nap. VII., Rákóczi-út 32., I. em. 1. (Rökussal szemben.)

Ekék, ekealkatrészek,

boronák, kapálóékek, fűkaszálok,

marokrakó és kévektető aratógépek, lögereblyék, kézi-járgányosok, motoros- és gőzcséplőkészletek, szecskavágók, répavágók, darálóok, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerzőm a

„HANGYA“ mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.

Ha ingatlant venni vagy eladni óhajt, forduljod bizalommal hozzám; minden előleg nélkül, szorosan a megállapított jutalékért életem leggyorsabb lebonyolítás KISS LAJOS, Budapest, IX., Lónyay u. 19.

CSALÁDI-ISKOLAI-SZÍNHÁZI MOZIT AKAR?-IRJON!
HATSCHEK FARKAS HOZ BPEST.
IV. KÁROLY-KÖRUT 26.

Permetezőket

(Vermorel-rendszer)

kifogástalan minőségben

legjutányosabban szállít

NAGY IGNÁC

Budapest, VII. ker., Károly-körút 9. szám.

Telefon: József 115-15.

Gőzmagánjárók

egy 6 lóerejű és egy 3-4 lóerejű Hofherr-Schranz gyártmány azonnal kaphatók.

Gőzcséplőgarnitúra

huzatos 6 lóerejű és kazalozók szintén kaphatók.

Továbbá

Szivógázmotortelepek

egy 80 lóerejű, továbbá 20-25 lóerejű és egy 8-10 lóerejű kaphatók.

Cím:

KELLNER ANTAL és FIA
BUDAPEST, BERLINI-TÉR 4.